

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

100 EĞİTİMİN
YÜZYILI

Sayı : E-32661919-610- 63
Konu : Yazılı Soru Önergelerinin Cevabı

2.6/04/2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 09/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1608670 sayılı yazınız.
b) 15/04/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1611495 sayılı yazınız.
c) 20/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1630082 sayılı yazınız.
ç) 22/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1632619 sayılı yazınız.
d) 26/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1634428 sayılı yazınız.
e) 28/05/2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1636504 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza İlgi (a-b-c-ç-d-e)'de kayıtlı yazıyla iletilen İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ'nin 7/26215, İstanbul Milletvekili İskender BAYHAN'ın 7/26570, Denizli Milletvekili Yasin ÖZTÜRK'ün 7/28040, Diyarbakır Milletvekili M. Sezgin TANRIKULU'nun 7/28247, Şanlıurfa Milletvekili Dilan KUNT AYAN'ın 7/28249, Uşak Milletvekili Ali KARAOBA'nın 7/28349 ve 7/28460, Trabzon Milletvekili Sibel SUIÇMEZ'in 7/28350, Kars Milletvekili İnan AKGÜN ALP'in 7/28351, Iğdır Milletvekili Yılmaz HUN'un 7/28352 ve 7/28454 ile İstanbul Milletvekili Birol AYDIN'ın 7/28458 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler Ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Yusuf TEKİN
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi (39 Sayfa)

7/26215 GK 137

7/28349-28352 GK 165

7/26570 GK 139

7/28040 GK 162

7/28454 GK 166

7/28247 GK 163

7/28458 GK 166

7/28249 GK 163

7/28460 GK 166

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/26215

GK 137

İZMİR MİLLETVEKİLİ MUSTAFA BİLİCİ'NİN 7/26215 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından alınan 36899 sayılı konuya ilişkin yazıları Ek'te yer almaktadır.

Ek: Yazı (16 Sayfa)

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Strateji ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı

Sayı : E-57802651-610-36899
Konu : Soru Önergeleri - 7/26215

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA
(Strateji Geliştirme Başkanlığı)

- İlgi : a) 10.04.2025 tarihli ve E-32661919-610-130340125 sayılı yazınız.
b) Veri Yönetimi İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığının 18.04.2025 tarihli ve E-14071587-610-25306 sayılı yazısı.
c) Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Daire Başkanlığının 22.04.2025 tarihli ve E-34249659-610-25746 sayılı yazısı.
ç) Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığının 22.04.2025 tarihli ve E-95916564-610-26183 sayılı yazısı.

İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ tarafından verilen 7/26215 esas sayılı Soru Önergisi Kurulumuz Başkanlığınca incelenmiştir.

Konuya ilişkin soru önergesine verilecek cevaplara esas teşkil etmek üzere Kurulumuz Veri Yönetimi İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı, Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Daire Başkanlığı ile Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığının vermiş olduğu bilgiler ekte sunulmaktadır. Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Metin TOPCUOĞLU
Başkan Vekili

Ek:

- 1 - İlgi (b) yazı (5 Sayfa)
2 - İlgi (c) yazı (5 Sayfa)
3 - İlgi (ç) yazı (5 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: D1D83A53-97DA-4A43-B634-6AAFE2F9E3D0

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: 0(312) 298 70 00

Faks: 0(312) 266 47 59

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aslıhan ERDOĞAN
Uzman

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Veri Yönetimi İzleme ve Değerlendirme Dairesi Başkanlığı

Ek-1
2025 ALLE VII.1

Sayı : E-14071587-610-25306

Konu : Soru Önergeleri - 7/26215

18.04.2025

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.04.2025 tarihli ve E-57802651-610-24472 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda, İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ tarafından verilen 7/26215 esas numaralı yazılı soru önergesi gönderilerek bilgi talep edilmektedir. Söz konusu soru önergesinin 1., 2., 6. ve 7. maddelerine verilen cevaplar ekte yer almaktadır.
Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Abdullah Önder TÜRKOĞLU
Daire Başkanı

Ek: Talep Edilen Bilgiler

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 162A793E-618B-4297-9DE4-5135EF85ABFC

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: (0312) 298 70 00

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Bilgi için: Nihan BİTİRİM

Uzman

Telefon No: (312) 298 84 16

Yıl	Üniversite Sayısı
2024	208
2023	208
2022	208
2021	207
2020	207
2019	208
2018	207
2017	187
2016	183
2015	194
2014	185
2013	184

* Veriler Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi (YÖKSİS)'nde 2013 yılında toplanmaya başlanmıştır.

Yıl	Sıralamaya Giren Üniversite Sayısı
2018-2019	5
2019-2020	5
2020-2021	5
2021-2022	4
2022-2023	6
2023-2024	6

Yayın Türü

	2018-2019	Oran	2019-2020	Oran	2020-2021	Oran	2021-2022	Oran	2022-2023	Oran	2023-2024	Oran
Endeksli Dergi ve Kitaplarda Yayımlanmış Yıllık Yayın Sayısı (Uluslararası)	56.787	84%	66.491	76%	78.183	67%	89.837	69%	89.585	65%	89.334	70%
Ulusal Hakemli Dergilerde Yayımlanmış Yayın Sayısı (Ulusal)	10.437	16%	20.899	24%	38.231	33%	39.454	31%	48.904	35%	37.386	30%
Toplam	67.224		87.390		116.414		129.291		138.489		126.720	

İngilizce Eğitim Program Sayısı

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Daire Başkanlığı

EK-2
MİLLÎ

Sayı : E-34249659-610-25746

Konu : Soru Önergeleri - 7/26215

22.04.2025

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.04.2025 tarihli ve E-57802651-610-24518 sayılı yazınız.

İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ tarafından verilen 7/26215 esas numaralı yazılı soru önergesinin sekizinci sorusuna verilecek cevaba esas teşkil edecek bilgiler Ek'te yer almaktadır. Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Doç. Dr. Esat İPEK
Daire Başkan V.

Ek: Sanayi Üniversite İşbirliği (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: 15F6A500-AA87-462E-89A3-EC43E705C1B4

Doğrulama Adresi: <https://www.nurkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye

Telefon: 0(312) 298 70 00

Faks: 0(312) 266 47 59

KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Emrah KAYABAŞI
Uzman

8. Türkiye’de sanayi-üniversite iş birliği ne düzeydedir? Üniversitelerin teknoloji üretimi ve Ar-Ge projeleri yeterli midir?

Türkiyede sanayi üniversite işbirliğinin arttırılmasına yönelik Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından aşağıda programlar yürütülmektedir. Türkiye’de sanayi-üniversite iş birliği son yıllarda Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı’nın yürüttüğü stratejik programlarla önemli bir ivme kazanmıştır. Özellikle Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması, Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma ve Öncelikli Bilim Alanlarında Uzmanlaşma gibi programlar, üniversitelerin özgün alanlarda uzmanlaşarak Ar-Ge kapasitesini artırmalarını ve sanayiyle daha güçlü ilişkiler kurmalarını amaçlamaktadır. 2025 yılı itibarıyla Araştırma Üniversitelerine verilen 1 milyar TL’lik destek, bu iş birliğinin yapısal olarak güçlendiğini göstermektedir. Ayrıca, Organize Sanayi Bölgelerinde kurulan Meslek Yüksekokullarına sağlanan eğitim destekleri, uygulamalı bilgiyle donatılmış insan kaynağının sektöre entegrasyonunu kolaylaştırmaktadır. Bu bütüncül yaklaşım, Türkiye’nin hem ulusal Ar-Ge ekosistemini hem de yerel kalkınma odaklı yükseköğretim politikalarını güçlendirmektedir. Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezleri ile, Türkiye’deki bilimsel ve teknolojik gelişmelere katkı sağlamak amacıyla birden fazla devlet üniversitesinin iş birliğiyle yürütülen projelerdir. Bu projeler, Türk yükseköğretim sisteminin birlikte iş yapma modelini güçlendirmeyi hedeflemektedir. 2020 yılında hayata geçirilen bu projeler kapsamında, çeşitli alanlarda mükemmeliyet merkezleri kurulmuştur. Öne çıkan merkezler arasında Nörobilim ve Nöroteknoloji, Hayvancılıkta Dijital Teknolojiler, Gıda Arzı Güvenliği ve Dijitalleşme gibi alanlar yer almaktadır. Sanayi-üniversite işbirliği ile bu merkezlerdeki faaliyetlerin kapsamı ve niteliği artırılmaya devam etmektedir. Son olarak, 2023-2024 eğitim-öğretim yılında başlatılan "Araştırmacı Destekleme Programları", Türkiye’deki öğretim elemanlarının yurt dışında, yabancı uyruklu araştırmacıların ise Türkiye’de akademik araştırmalar yürütmesini teşvik etmektedir. Ayrıca, sanayi kuruluşlarıyla üniversitelerimiz arasındaki iş birliğini güçlendirmek amacıyla çeşitli protokoller imzalanmış (ASELSAN, İstanbul Maden İhracatçıları Birliği, Tekstil birlikleri, Türk Havacılık ve Uzay Sanayi A.Ş. vb.) ve bu yöndeki çalışmalar artarak devam etmektedir.

a. Üniversitelerde Misyon Farklılaşması

Üniversitelerimizin sahip olduğu altyapı, birikim ve kapasiteyi en verimli şekilde kullanabilmeleri için Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı tarafından benimsenen 'misyon farklılaşması' stratejisi kapsamında; bilimsel Ar-Ge’ye odaklanan 'Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı', bulunduğu ilin ve bölgenin ekonomik ve sosyal potansiyelini harekete geçirmeyi amaçlayan 'Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Programı', kapasite ve yetkinliği merkeze alan ve belirli tematik konulara odaklanan 'Öncelikli Bilim Alanlarında Uzmanlaşma Programı' hayata geçirilmiştir.

Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması

Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından 2017 yılında hayata geçirilen Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması Programı; özellikle Avrupa’da başarılı örnekleri görülen araştırma üniversitesi misyonunu üstenebilecek üniversitelerin desteklenerek ülkemizin öncelikli hedefleri ve alanları çerçevesinde nitelikli bilgi üretimini, disiplinler arası çalışma ve iş birliklerini teşvik etmek, doktoralı araştırmacı insan sayısını artırmak ve üniversitelerimizi uluslararası alanda daha görünür kılmak amaçlarıyla yürütülmeye başlanmıştır.

Program kapsamında 2017-2021 yılları arasında 16 devlet üniversitesi desteklenmiştir. 2021 yılında ise Program revize edilmiş ve yapılan değerlendirmeler sonucunda, ilk kez vakıf

üniversiteleri de kapsama dahil edilmek suretiyle, Araştırma Üniversitelerinin sayısı 23'e ulaşmıştır.

Araştırma Üniversiteleri: Ankara Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Ege Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Fırat Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Koç Üniversitesi, Marmara Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi olarak saptanmıştır.

Araştırma Üniversiteleri Aday İzleme Programı

Araştırma Üniversiteleri Aday İzleme Programında yer alan üniversiteler: Akdeniz Üniversitesi, Gaziantep Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sakarya Üniversitesi, Selçuk Üniversitesi'dir.

Araştırma Üniversiteleri Destek Programı (ADEP)

2022 yılında 100 milyon TL, 2023 yılında 250 milyon TL, 2024 yılında 400 milyon TL destek sağlanmış olup, 2025 yılı için 1 milyar TL destek verilmiştir.

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma

Bölgesel Kalkınma Odaklı İhtisaslaşma Programı; Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı iş birliğiyle yürütülmektedir.

Çağrı Dönemleri ve Katılımcı Üniversiteler:

Birinci Çağrı (2016) Dönemi: Bingöl Üniversitesi (Tarım ve Havza Bazlı Kalkınma), Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi (Hayvancılık), Düzce Üniversitesi (Sağlık ve Çevre), Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi (Tarım ve Jeotermal Enerji), Uşak Üniversitesi (Deri, Tekstil ve Seramik Tasarımı),

İkinci Çağrı (2018) Dönemi: Aksaray Üniversitesi (Sağlık ve Spor), Kastamonu Üniversitesi (Tabiat Turizmi ve Ormancılık), Muş Alpaslan Üniversitesi (Hayvancılık), Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi (Çay), Sirt Üniversitesi (Tarım ve Hayvancılık)

Üçüncü Çağrı (2019) Dönemi: Artvin Çoruh Üniversitesi (Tıbbi ve Aromatik Bitkiler), Bartın Üniversitesi (Akıllı Lojistik ve Bütünleşik Bölge Uygulamaları), Hitit Üniversitesi (Makine ve İmalat Teknolojileri), Kırklareli Üniversitesi (Gıda), Yozgat Bozok Üniversitesi (Endüstriyel Kenevir)

Dördüncü Çağrı (2021) Dönemi: Batman Üniversitesi (Enerji), Giresun Üniversitesi (Fındık), Gümüşhane Üniversitesi (Madencilik), Iğdır Üniversitesi (Katma Değeri Yüksek Tarımsal Ürünler), Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi (Hassas Tarım Uygulamaları ve Yenilikçi İşleme Teknolojileri), Munzur Üniversitesi (Stratejik Hammaddeler ve İleri Teknoloji Uygulamaları), Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi (Doğal ve Kültürel Miras Turizmi)

Beşinci Çağrı (2023) Dönemi: Bitlis Eren Üniversitesi (Turizm), Çankırı Karatekin Üniversitesi (Sekörel Tuz ve Tuz Temelli Stratejik Ürünler), Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi (Yenilenebilir Enerji ve Batarya Teknolojileri)

Öncelikli Bilim Alanlarında Uzmanlaşma

Öncelikli Bilim Alanlarında Uzmanlaşma Programı, ülkemizin stratejik öncelikleri doğrultusunda öne çıkan 15 bilim alanında uzmanlaşan 25 üniversitemizde nitelikli insan kaynağının geliştirilmesini, bilimsel çıktılarının artırılmasını ve uluslararası işbirliklerinin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Uzmanlaşan Üniversiteler ve Uzmanlaşma Alanları:

Abdullah Gül Üniversitesi (Nesnelerin İnterneti), Akdeniz Üniversitesi (Sağlıkta Dijital Teknolojiler), Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi (Dijital Sosyal Bilimler), Atılım Üniversitesi (Hidrojen ve Yakıt Pilleri), Çankaya Üniversitesi (Optik), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi (Sağlıkta Dijital Teknolojiler), Eskişehir Teknik Üniversitesi (Seramik ve Kompozit Malzemeler), Galatasaray Üniversitesi (Nesnelerin İnterneti), Gaziantep Üniversitesi (Göç Araştırmaları), İbn Haldun Üniversitesi (Dijital Sosyal Bilimler), İstanbul Bilgi Üniversitesi (Göç Araştırmaları), İstanbul Medeniyet Üniversitesi (Bilim Tarihi), Karabük Üniversitesi (Temiz, Erişilebilir ve Güvenli Enerji), Kocaeli Üniversitesi (Motor Teknolojileri), Konya Gıda ve Tarım Üniversitesi (Tarımda Dijital Teknolojiler), Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi (Hidrojen ve Yakıt Pilleri), Ondokuz Mayıs Üniversitesi (Gıda Biyoteknolojisi), Pamukkale Üniversitesi (Yüzey, Kaplama ve Filmlet), Sakarya Üniversitesi (Bilgi Güvenliği), Selçuk Üniversitesi (Tarımda Dijital Teknolojiler), Sivas Bilim ve Teknoloji Üniversitesi (Optik), Süleyman Demirel Üniversitesi (Seramik ve Kompozit Malzemeler), Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi (Gıda Biyoteknolojisi), TOBB Üniversitesi (Bilgi Güvenliği), Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi (Enerji Depolama) uzmanlaşan üniversiteler ve uzmanlaşma alanları olarak belirlenmiştir. İlgili üniversiteler eşleştirildikleri programlardaki faaliyetleri özelinde takip edilmekte ve ilgili Kalkınma Planı hedefleri doğrultusunda güncellenmektedir.

b. Organize Sanayi Bölgeleri – Meslek Yüksekokulları İşbirliği (OSB-MYO)

"01.07.2017 tarihli, 30111 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan 7033 sayılı Kanunun 15'inci Maddesi ile 2547 sayılı Kanunun 46'ncı maddesi uyarınca "Organize sanayi bölgelerinde kurulan meslek yüksekokulları için öğrenci başına ilgili yükseköğretim kurumlarına, Yükseköğretim Kurulu bütçesine bu amaçla tahsis edilen ödenekten, eğitim desteği yapılabilir". Bu düzenleme ile MYO'larda OSB'lerde açılması teşvik edilmiş ve MYO'larda yetişen insan kaynağının sanayi ile etkileşim içerisinde olması amaçlanmıştır." OSB'lerde kurulan MYO'lara verilen eğitim desteği kapsamında gerçekleştirilecek uygulamalar ile meslek yüksekokulu mezunlarının bilgi, beceri ve yetkinliklerinin sanayi ve iş dünyasının ihtiyaçları doğrultusunda geliştirilmesi, buna bağlı olarak istihdamlarının artırılması, iş piyasasını tanımaları ve üniversite-sanayi/ sektör iş birliğinin güçlendirilmesi hedeflenmektedir. Her yıl ocak ayında Yükseköğretim Kurulu tarafından OSB'lerde kurulan MYO'lardaki öğrencilere eğitim desteği verilmesine ilişkin tebliğ hazırlanmaktadır. "Organize Sanayi Bölgelerinde Kurulan Meslek Yüksekokullarına 2023-2024 Eğitim-Öğretim Yılında Öğrenci Başına Eğitim Desteği Verilmesine İlişkin Tebliğ" kapsamında; OSB'lerde kurulan MYO'lardaki imalat, lojistik ve bilişim alanlarına yönelik belirlenen 32 ön lisans programına eğitim desteği verilmesi uygun görülmüştür.

c. Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezleri

Ulusal hedef ve politikalar kapsamında belirlenen öncelikli alanlarda, bilimsel ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak nitelikteki araştırmaların ve stratejik önem taşıyan projelerin yürütülmesi için birden fazla devlet yükseköğretim kurumunun iş birliği ile Türk yükseköğretim sisteminin birlikte iş yapma modelini güçlendirmeyi amaçlayan 'Ortak

Uygulama ve Araştırma Merkezleri Projesi' Haziran 2020'de yayınlanan yönetmelik ile hayata geçmiştir. Temmuz ayında ise üniversitelere teklif dosyalarını hazırlamaları yönünde çağrıda bulunulmuş ve farklı dönemlerde yapılan başvurular değerlendirilerek projeler hayata geçirilmiştir. Nörobilim ve Nöroteknoloji Mükemmeliyet Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi (NÖROM), Hayvancılık Sektöründe Dijital Teknolojiler Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi, Jeotermal İleri Sera Teknolojileri ve Üretim Teknikleri Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi, Gıda Arzı Güvenliği ve Dijitalleşme Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi, Arıcılık ve Arı Ürünleri Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi, Kaba Yemde Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi, Uygulamalı Eğitimde İnsan Bilgisayar Etkileşimi Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi (ES-İBE), Sağlık Biyoteknolojisi Mükemmeliyet Ortak Uygulama ve Araştırma Merkezi (SABİOTEK) kurulan merkezlerdir. Sanayi-üniversite işbirliğini de kapsayacak şekilde ortak uygulama ve araştırma merkezlerinin sayısal ve nitelik anlamda artırılmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

d. Araştırmacı Destekleri

2023-2024 eğitim-öğretim yılında başlatılan "Araştırmacı Destekleme Programları", Türkiye'deki öğretim elemanlarının yurt dışında, yabancı uyruklu araştırmacıların ise Türkiye'de akademik araştırmalar yürütmesini teşvik etmektedir. Bu kapsamda dört temel program geliştirilmiştir:

Genç Beyinler Programı, doktora tez aşamasındaki araştırma görevlilerinin tez konularında araştırma yapmalarını desteklemektedir ve bugüne kadar 21 araştırmacı bu programdan faydalanmıştır. Doktora Sonrası Araştırmacı Programı (DOSAP), doktora eğitimini tamamlamış araştırmacılara yönelik olup, 62 araştırmacı bu destekten yararlanmıştır. Akademik Birikim Programı ise öğretim üyelerinin yurt dışında sabbatical kapsamında öncelikli alanlarda araştırma yapmalarını amaçlamakta ve şimdiye dek 57 öğretim üyesi tarafından kullanılmıştır. Bu programlar, nitelikli akademik çalışmaların uluslararası düzeyde yürütülmesini teşvik ederek, Türkiye'nin bilimsel üretim kapasitesine katkı sağlamaktadır. Uluslararası Bilim İnsanları için YÖK Destek Programı ile Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarında Osmanlı Tarihi, Genel Türk Tarihi, Tarih, Türk Dili ve Edebiyatı ve Türk Kültürü alanlarında araştırma yapacak yabancı uyruklu doktora öğrencilerini ve doktora sonrası araştırmacıları desteklenmektedir.

T.C.
YÜKSEKÖĞRETİM KURULU BAŞKANLIĞI
Uluslararası İlişkiler Daire Başkanlığı

Ek-3
2025 AİLE YILI

Sayı : E-95916564-610-26183

Konu : Soru Önergeleri - 7/26215

22.04.2025

STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.04.2025 tarihli ve E-57802651-610-25323 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınızda talep edilen, İzmir Milletvekili Mustafa BİLİCİ tarafından verilen 7 /26215 esas numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan yanıt metni yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mustafa EFE
Daire Başkanı

Ek: Soru Önergesine Yanıt (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Doğrulama Kodu: BA6BBB07-9FAC-4474-9AFA-A52904DBA760

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/yok-ebys>

Üniversiteler Mah. 1600. Cad. No:10 06800 Bilkent Ankara-Türkiye
Telefon: 0(312) 298 70 00
Faks: 0(312) 266 47 59
KEP Adresi : yok@hs01.kep.tr

Bilgi için: Bilge
DOĞANDÜNDAR
Uzman

Telefon No: (312) 298 79 46

Üniversitelerimizin uluslararası eğitim sıralamalarında başarı düzeyinin gerilediği iddiası doğru değildir. Söz konusu soru önergesinde birçok üniversitemizin dünyanın en prestijli sıralamalarından olan THE ve QS listelerinde ilk 500'e giremediği ifadesi de doğruluk payı taşımamaktadır.

THE 2025 Dünya Üniversiteleri Sıralamasında, 3 üniversitemiz ilk 500'de yer almıştır. Koç Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Sabancı Üniversitesi 351-400 bandında yer alarak, ilk 500 üniversite arasında sayılmıştır. Ayrıca ülkemizde mevcut 208 yükseköğretim kurumu arasından 111'i söz konusu listede değerlendirmeye alınmış olup; ilk 1000 üniversite arasında ise 12 üniversitemiz bulunmaktadır. Her yıl daha fazla sayıda Türk üniversitesi THE sıralamasına girmekte olup; önümüzdeki yıllarda üniversitelerimizin daha üst sıralara çıkması öngörülmektedir.

QS 2025 Dünya Üniversiteleri Sıralamasında, 5 üniversitemiz ilk 500'de yer almıştır. Orta Doğu Teknik Üniversitesi 285, İstanbul Teknik Üniversitesi 326, Koç Üniversitesi 401, Boğaziçi Üniversitesi 418 ve Bilkent Üniversitesi 477 bandında yer alarak, ilk 500 üniversite arasında sayılmıştır. İlk 1000 üniversite arasında ise 11 üniversitemiz bulunmaktadır. Her yıl daha fazla sayıda Türk üniversitesi QS sıralamasına girmekte olup; önümüzdeki yıllarda üniversitelerimizin daha üst sıralara çıkması öngörülmektedir.

Shanghai Ranking (ARWU) adlı kuruluş tarafından en son açıklanan 2024 Dünya Üniversitelerinin Akademik Sıralaması listesine göre, İstanbul Üniversitesi 401-500 arasında sayılmış ve ilk 1000'de 10 üniversitemiz yer almıştır.

Uluslararası sıralama listeleri Başkanlığımızca yakından takip edilmekte ve yükseköğretim kurumlarımızın daha üst sıralara çıkması için gerekli teşvik, destek ve istişare süreçleri yönetilmekte ve ilgili kuruluşlar ile düzenli aralıklarda bir araya gelerek istişarelerde bulunmaktadır.

Hatta bu kapsamda Başkanlığımız ile Times Higher Education (THE) arasında geliştirilen iş birliği çerçevesinde, 16-19 Haziran 2025 tarihlerinde İstanbul'da "**Küresel Sürdürülebilirlik Kalkınma Zirvesi**" gerçekleştirilecek olup; söz konusu zirveye 90'dan fazla ülkeden 5000'i aşkın uluslararası katılımcı beklenmektedir. Birleşmiş Milletler tarafından belirlenen 17 farklı Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarının yükseköğretim kurumları tarafından nasıl hayata geçirildiği, iyi uygulama örnekleri, tecrübe alışverişi ve muhtemel iş birliklerinin ele alınacağı Zirve'de ülkemiz yükseköğretim kurumlarının uluslararası alanda tanıtılması da amaçlanmaktadır.

3. Türkiye'deki üniversitelerin uluslararası rekabet gücünü artırmak için planlanan reformlar genel olarak Başkanlığımız tarafından yayınlanan "**Yükseköğretimde Uluslararasılaşma Strateji Belgesi 2024-2028**" adlı belgede bahsedilmektedir (<https://www.yok.gov.tr/Documents/Yayinlar/Yayinlarimiz/2025/yuksekogretimde-uluslararasilasma-strateji-belgesi-2024-2028.pdf>).

Söz konusu belgede de belirtildiği üzere, üniversitelerimizin uluslararası sıralamalarda üst sıralarda yer almalarını sağlayacak politikalar geliştirilmeye devam edecektir. **Strateji Belgesi Hedef 1.5: Yükseköğretim alanının uluslararası görünürlüğünün artırılması** (sf.54) başlığının devamındaki tablo ve göstergelerle desteklenen hedef ve politikalarda daha fazla ayrıntı yer almaktadır. Genel hatlarıyla Başkanlığımızın son dönemde gerçekleştirdiği reformlar ise aşağıda belirtilmektedir.

Bu bağlamda; yükseköğretim kurumlarımızın dünya sıralamalarında yükselmelerini sağlamak amacıyla, araştırma alanında potansiyeli en elverişli üniversitelerimiz arasından belirlenen "Araştırma Üniversiteleri"nin özel bir program çerçevesinde desteklenmesine devam edilecektir.

a. Araştırma Üniversiteleri

Yükseköğretim Kurulu tarafından Araştırma Odaklı Misyon Farklılaşması ve İhtisaslaşma Programı kapsamında belirlenen 20 devlet 3 vakıf olmak üzere toplam 23 Araştırma Üniversitesi bulunmaktadır.

Dünyada araştırma üniversiteleri ekonominin ihtiyaç duyduğu profesyonelleri, üst düzey uzmanları, bilim insanlarını ve araştırmacıları yetiştirmekte ve ulusal inovasyon sistemlerini destekleyecek yeni bilgiler üretmede kritik roller oynamaktadır.

Küresel bilgi ekonomisinin merkezinde yer alan araştırma üniversiteleri dünya çapında orta öğretim sonrası eğitim için amiral gemisi görevini görmektedirler. Araştırma üniversiteleri genellikle ülkelerinin en iyi ve en parlak öğrencilerini çeken, nitelikli akademisyenleri bünyesinde barındıran, araştırma çıktılarının da büyük kısmını üreten üniversitelerdir. ABD'de 150 Çin'de ise yaklaşık 100 araştırma üniversitesi vardır.

2022 yılında Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı arasında imzalanan 'Araştırma Üniversiteleri Destek Programı İş Birliği Protokolü' kapsamında araştırma üniversitelerine performanslarına göre kaynak aktarımı yapılmaktadır. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından 2022 yılında ilk kez verilen desteğin beş yıl boyunca her sene artarak devam etmesi planlanmaktadır. Kaynağın kullanılacağı alanlarının belirlenmesi, proje süreçlerinin yürütülmesi, kaynak kullanımının değerlendirilmesi YÖK tarafından yapılmaktadır.

Araştırma Üniversiteleri Destek Programı ile 23 araştırma üniversitesinin sağlık, sosyal bilimler ve ileri teknoloji alanlarındaki çalışmaları desteklenmektedir. Araştırma üniversitelerinin uluslararası alanda rekabet gücünü artırmayı amaçlayan bu program ile araştırma üniversitelerinin On Birinci Kalkınma Planı'nda yer alan alanlarda yüksek katma değerli üretim yapabilmeleri için Ar-Ge faaliyetlerinin artırılması, uluslararası sıralamalardaki yerlerinin yükseltilmesi, yayın sayılarının artırılması ve marka değerlerinin yükseltilmesi hedeflenmektedir.

Araştırma Üniversiteleri performanslarına göre A1, A2 ve A3 olmak üzere 3 gruba ayrılmıştır.

A1, üst düzey araştırma performansı gösteren üniversiteler. ODTÜ, İTÜ ve Boğaziçi A2 yüksek düzey araştırma performansı gösteren üniversiteler İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü, Yıldız Teknik Üniversitesi, Ankara Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi, Erciyes Üniversitesi, Hacettepe Üniversitesi, Gebze Teknik Üniversitesi, Ege Üniversitesi, İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa. A3, orta düzey araştırma performansı gösteren üniversiteler ise Marmara Üniversitesi, Bursa Uludağ Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Gazi Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi, Frat Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesidir. Vakıf araştırma üniversiteleri ise İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi, Sabancı Üniversitesi Koç Üniversitesidir.

Halihazırda Araştırma Üniversiteleri İçin Sağlanan Destekler

Araştırma Üniversitelerine ilan edildikleri tarihten bu yana halihazırda çeşitli destekler sunulmaktadır.

Araştırma Üniversitelerine kadro desteğinin yanı sıra performansı yüksek olan liste başındaki üniversitelere Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı tarafından Ek Bütçe Desteği, Yurtdışında Doktora Eğitimi desteği ve TÜBİTAK tarafından Mükemmeliyet Merkezi Desteği verilmektedir.

b. Study in Türkiye internet sitesi ve markası

“Study in Türkiye” markası, Türkiye’nin yükseköğretim sistemini, başta uluslararası öğrenciler olmak üzere tüm dünyaya tanıtmayı ve yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Bu amaçla oluşturulan www.studyinturkiye.gov.tr internet sitesinde, Türkiye hakkında genel bilgiler, Türkiye’de yaşam ve yükseköğretim sistemi ile ilgili her türlü bilgiye yer verilmektedir.

Söz konusu internet sitesinde, Türkiye’deki tüm yükseköğretim kurumlarına ilişkin fakülte, bölüm, program, öğrenim ücretleri, sosyal-kültürel-sportif imkanlar vb. ilgili bilgiler sunulmaktadır. Ayrıca, öğrencilerin geliştirilen arama motoru sayesinde eğitim dili, eğitim türü, şehir veya çalışma alanına göre kendilerine en uygun yükseköğretim kurumunu seçmelerine imkân tanınmaktadır.

İnternet sitesi Türkçe, İngilizce ve Arapça olmak üzere üç dilde hizmet vermekte olup; önümüzdeki dönemde daha fazla yabancı dilde hizmet vermesi için gerekli altyapı çalışmaları yürütülmektedir.

c. Araştırma ve yayın faaliyetleri

Türk akademisyenler, uluslararası bilimsel toplantılara daha fazla iştirak etmekte ve uluslararası dergilerde daha fazla yayın yaparak akademik üretimini artırmaktadır. Bu faaliyetler, Türkiye’nin küresel bilim camiasında daha görünür hale gelmesini sağlamaktadır. Nitekim, Türkiye’nin yıllık uluslararası toplam yayın sayısı bakımından dünya sıralamasındaki yeri 2002 yılında 29. sıradayken, 2023’te 17. sıraya yükselmiştir.

Sonuç olarak, Türk yükseköğretimi, uluslararası platformda özellikle son yıllarda daha görünür hale gelmekte ve dünya genelinde eğitim-öğretim ve araştırma alanında sağlam bir yer edinmektedir. Bu süreçte, kaliteyi artırma ve uluslararası standartlara uyum sağlama çabaları kararlılıkla devam etmektedir.

d. Uluslararası Bilim İnsanları için YÖK Destek Programı (YÖK International Fellowship Programme)

Yükseköğretim sistemini nitelik ve nicelik açısından uluslararası standartlara uygun bir yapıya kavuşturmak amacıyla, dünya üniversite sıralamalarında son üç yıl içerisinde ilk 700’e giren üniversitelerden yabancı uyruklu doktora öğrencilerini veya doktora sonrası araştırmacıları Türkiye’ye çekmek için 2023-2024 eğitim-öğretim yılından itibaren “Uluslararası Bilim İnsanları için YÖK Destek Programı” başlatılmıştır.

Bu program kapsamında her yıl:

- Osmanlı Tarihi, Genel Türk Tarihi, Türkoloji, Türk Dili ve Edebiyatı veya Türk Kültürü alanlarında doktora yapmakta olan 10 yabancı uyruklu öğrenci,

- Aynı alanlarda doktorasını son 2 yıl içinde tamamlamış olan 10 yabancı uyruklu araştırmacıya,

Türkiye'deki üniversitelerde araştırma yapma imkânı tanınmaktadır.

e. Akademik Birikim Programı (AKAP)

Akademik Birikim Programı (AKAP), öğretim üyelerinin yurt dışı akademik izin kapsamında araştırma yapmak üzere yurt dışına gönderilmelerine yönelik bir programdır. Programdan yararlanmak isteyen öğretim üyelerinin aşağıdaki şartları sağlaması gerekmektedir:

- Halen bir devlet yükseköğretim kurumunda öğretim üyesi kadrosunda çalışıyor olmak,
- 2547 sayılı kanunun ek 33'üncü maddesi kapsamındaki ücretli izin dönemlerinde bulunmak,
- Son üç yıl içerisinde yapılan uluslararası bir yabancı dil sınavından, çalışmanın yapılacağı dilden, en az 80 puan aldığını gösterir dil sınav sonucunu belgelemek,
- Dünya üniversite sıralamalarında son üç yıl içerisinde ilk 700'e giren bir üniversiteden en fazla 9 ay süreyle akademik çalışma yapmak üzere "Misafir Araştırmacı" veya dengi bir statüde davet mektubu almış olmak.

2024 yılı itibarıyla 35 bursiyer programdan yararlanmaktadır.